

Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych

Orędzie na Światowy Dzień Turystyki 2016

(27 września 2016 r.)

„Turystyka dla wszystkich – Umożliwić dostęp bez barier”

1. „Turystyka dla wszystkich – Umożliwić dostęp bez barier” to temat przyjęty przez Międzynarodową Organizację Turystyki (UNWTO) na Światowy Dzień Turystyki, który przypada co roku 27 września. Stolica Apostolska od samego początku dołączyła się do rzeczonyj inicjatywy w przekonaniu o znaczeniu turystyki jako wyzwania i okazji dla dzieła ewangelizacji.

W ostatnich dziesięciokach lat znacząco wzrosła liczba osób, które mogą skorzystać z czasu wakacji. Według ostatnich danych Światowej Organizacji Turystyki z roku 2015, liczba turystycznych przyjazdów międzynarodowych osiągnęła poziom 1.184 milionów i do roku 2030 osiągnie granicę dwóch miliardów. Do tego dochodzą jeszcze wyższe liczby turystyki krajowej.

2. Wraz z liczebnym wzrostem, rośnie też przekonanie o pozytywnym wpływie, który turystyka może wyrzucić w wielu obszarach życia poprzez liczne pozytywne wartości i możliwości niesione w sobie. Nie ignorując wątpliwych bądź negatywnych zjawisk, jesteśmy przekonani, że turystyka jest czynnikiem humanizacji. Stanowi bowiem – by wymienić tylko wybrane walory – okazję do odpoczynku, do wzajemnego poznania i zrozumienia innych ludów oraz kultur, jest czynnikiem ekonomicznego wzrostu, promocji pokoju i dialogu, stwarza okazję do edukacji i osobowego dojrzewania człowieka, ofiaruje chwile obcowania z przyrodą i całym środowiskiem służące rozwojowi duchowemu.

3. Odnosząc się do wymienionych pozytywnych walorów, w przekonaniu że w szczególności turystyka, jaki też w ogólności czas wolny „przynależy do potrzeby ludzkiej natury i sama w sobie stanowi niezaprzeczną wartość”¹ musimy w świetle kościelnego nauczania jednoznacznie stwierdzić², że jest ona nie tylko sprzyjającą sposobnością do osiągnięcia rzeczonych wartości ale powinna być prawem wszystkich osób. To prawo nie powinno ograniczać się jedynie do określonych społecznych warstw albo geograficznych regionów. Także Światowa Organizacja Turystyki potwierdza, że turystyka „jest prawem dostępnym w równym stopniu dla wszystkich mieszkańców świata [...] i nie powinno się stawiać przeszkód na tej drodze”³.

Należy zatem mówić o „prawie do turystyki”, będącym konkretnym przejawem „prawa do odpoczynku i wolnego czasu, włączając w to rozsądne ograniczenie godzin pracy i okresowe płatne urlopy”, które uznała Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, z roku 1948, w artykule 24.

4. Gdy jednak obserwujemy rzeczywistość, stwierdzamy, że nie wszyscy mogą pozwolić sobie na urlop. Ciągłe także wiele osób pozbawionych jest tego prawa.

Przed wszystkim w wielu krajach rozwijających się, w których także nie gwarantuje się zaspokajania podstawowych potrzeb, owo prawo postrzegane jest jako odległe albo wręcz frywolne. Jednakże, idąc w dalej w naszej refleksji, aktywność turystyczna okazuje się instrumentem w walce z biedą. Także i w

---

¹ Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, *Wskazania dla duszpasterstwa turystycznego*, z 29 czerwca 2001 r., n. 6.

² Por. Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, n. 61 i 67; Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, *Wskazania...*, dok. cyt., n. 6.

³ Światowa Organizacja Turystyki, *Kodeks ogólny etyki w turystyce*, z 1 października 1999, art. 7 § 1.

krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo istnieją grupy społeczne, które nie posiadają szerokiego dostępu do turystyki.

Mając na uwadze wskazane fakty, należy postulować na międzynarodowym polu promowanie „turystyki dla wszystkich”. Owa koncepcja bliska jest takim pojęciom, jak „turystyka bez barier”, „turystyka przyjazna środowisku” bądź „turystyka społeczna”.

5. Pod pojęciem „turystyki bez barier” rozumie się wysiłki zdążające do udostępnienia wszystkim ludziom wszystkich turystycznych miejsc (destynacji) i usług, niezależnie od stopnia ich kulturalnego rozwoju, od trwałych bądź czasowych ograniczeń (fizycznych, mentalnych bądź sensorycznych) lub też szczególnych sytuacji dotyczących, np. dzieci bądź osób starszych.

6. Koncepcja „turystyki przyjaznej środowisku” zawiera dążenie do tego, by owa aktywność łączyła się z jak największym poszanowaniem różnorodności kultur, warunków środowiska naturalnego odwiedzanych miejsc, gdzie powinny być brane pod uwagę współczesne i przyszłe skutki ludzkich oddziaływań. Znaczącą pomoc w wypełnianiu zadania prawidłowego gospodarowania stworzeniem, które Bóg powierzył człowiekowi, może stanowić encyklika papieża Franciszka *Laudato si'*⁴.

7. „Turystyka społeczna” wymaga, by nikt nie został wykluczony z tej aktywności. Nikt kto należy do innej kultury, kto ma do dyspozycji mniejsze materialne środki bądź żyje w mniej rozwiniętych regionach. Do grup celowych objętych rzeczonym pojęciem, jak wskazuje *Kodeks ogólny etyki w turystyce*, należą młodzież, rodziny wielodzietne, niepełnosprawni, jak też osoby w podeszłym wieku⁵.

8. Stąd konieczną rzeczą jest promocja „turystyki dla wszystkich”, która cieszy się etyczną wartością i jest przyjazna środowisku. Dostępnej fizycznie, ekonomicznie i społecznie. Pozwala ona zarazem uniknąć jakiegokolwiek formy dyskryminacji. By ów cel był realny do osiągnięcia, powinna zostać podjęta współpraca pomiędzy politykami, przedsiębiorcami i konsumentami, jak też zrzeszeniami zaangażowanymi na rzeczonym polu.

Kościół uważa za rzecz pozytywną wszelkie wysiłki na rzecz realizacji „turystyki dla wszystkich”; inicjatywy, „która stawia turystykę w służbie urzeczywistniania ludzkiej osoby i rozwoju społecznego”⁶. Wnosi on już od dłuższego czasu swój wkład w owe działania, już to przez teoretyczną refleksję, już to przez konkretne posunięcia. Wiele z nich ma pionierski charakter. Choć posługują się skromnymi środkami ekonomicznymi, dzięki poświęceniu przynoszą one pozytywne efekty.

Z nadzieją, że zaangażowanie Kościoła może przynieść korzyść rozwojowi „turystyki dla wszystkich”, będąc przez to świadkiem „szczególnej miłości Boga do najsłabszych”⁷.

Antonio Maria Kard. Vegliò
Przewodniczący

Bp. Joseph Kalathiparambil
Sekretarz

Watykan, 24 czerwca 2016 r.

Tłumaczenie: ks. M. Ostrowski

---

⁴ Por. Franciszek, Encyklika *Laudato si'*. *W trosce o wspólny dom*, z 24 maja 2015.

⁵ Światowa Organizacja Turystyki, *Kodeks ogólny etyki w turystyce*, dok. cyt., art. 7 § 4.

⁶ Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych, *Wskazania...*, dok. cyt., n. 24.

⁷ Tamże.